

Stenografični zapisnik

jednajste seje

deželnega zbora kranjskega

v Ljubljani

dné 11. julija 1901.

Navzoči: Prvosednik: Deželni glavar Oton pl. Detela.
— Vladni zastopnik: C. kr. deželni predsednik eksce-
lencia baron Viktor Hein in c. kr. okrajni glavar
Viljem Haas. — Vsi članovi razun: knezoškof
dr. Anton Bonaventura Jeglič, Ivan
Hribar, Feliks Lenkh, Alojzij Loy, Ivan
Murnik. — Zapisnikar: Deželni tajnik Jožef
Pfeifer.

Dnevni red:

1. Branje zapisnika X. deželnozborske seje dne 9. julija 1901.
2. Naznanila deželnozborskega predsedstva.
3. Priloga 47. Poročilo deželnega odbora o nekaterih osebnih zadevah.
4. Priloga 48. Poročilo deželnega odbora o uvrstitvi v cestnem okraju Kamniškem ležeče občinske ceste, ki se poleg mostu čez Bistrico pri Viru odcepi od Dunajske državne ceste ter drži čez Rodico v Mengeš, med okrajne ceste.
5. Ustna poročila odseka za letno poročilo o:
§ 3. C: Zdravstvene reči;
§ 8. A: Ljudske in srednje šole;
§ 8. B: Obrtni poduk;
§ 10: Osebne stvari.
6. Ustno poročilo finančnega odseka v zadevi prenehanja pobiranja samostojne deželne naklade na žgane opojne pijače (k prilogi 29.).
7. Ustno poročilo finančnega odseka o glavni bilanci ljubljanskega mestnega loterijskega posojila za l. 1900 in proračunu posojilnega in amortizacijskega zaklada za l. 1901 (k prilogi 34.).
8. Ustno poročilo finančnega odseka o deželnega zbora sklepu gledé skupila za trte iz podružnične trtnice v Št. Vidu.

Stenographischer Bericht

der elfften Sitzung

des krainischen Landtages

in Laibach

am 11. Juli 1901.

Anwesende: Vorsitzender: Landeshauptmann Otto
Edler von Detela. — Regierungsvertreter: K. k.
Landespräsident Excellenz Victor Freiherr von Hein
und k. k. Bezirkshauptmann Wilhelm Haas. —
Sämtliche Mitglieder mit Ausnahme von: Fürst-
bischof Dr. Anton Bonaventura Jeglič, Ivan
Hribar, Felix Lenkh, Alois Loy, Johann
Murnik. — Schriftführer: Landschafts-Secretär
Josef Pfeifer.

Tagesordnung:

1. Lesung des Protokollens der X. Landtagsitzung vom 9. Juli 1901.
2. Mittheilungen des Landtagspräsidiums.
3. Beilage 47. Bericht des Landesausschusses, betreffend einige Personalangelegenheiten.
4. Beilage 48. Bericht des Landesausschusses, betreffend die Einreihung der im Straßenbezirke Stein vorkommenden, von der Wiener Reichsstraße nächst der Brücke über die Feistritz bei Wir abzweigenden, über Rodica nach Mannsburg führenden Gemeindestraße in die Kategorie der Bezirksstraßen.
5. Mündlicher Bericht des Rechenschaftsberichts-ausschusses über:
§ 3, C: Sanitätsangelegenheiten;
§ 8, A. Volks- und Mittelschulen;
§ 8, B: Gewerblicher Unterricht;
§ 10: Personalien.
6. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses in Angelegenheit der Aufhebung der selbstständigen Landesauslage auf gebrannte geistige Getränke (zur Beilage 29).
7. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Hauptbilanz des Laibacher städtischen Lotterie-Anlehens pro 1900 und die Voranschläge des Anlehens- und Amortisationsfondes für das Jahr 1901 (zur Beilage 34).
8. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Landtagsbeschluss, betreffend den Erlös für Neben aus der Fittalerschule in St. Veit.

9. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji posestnikov iz vasi Trebčane za napravo načrtov za vodovod.
10. Ustno poročilo upravnega odseka gledé uvrstitve okrajnocestnih prog Toplice-Vavtavas in Toplice-Podturn med deželne ceste, in o preložitvi prve proge (k prilogi 31.).
11. Ustno poročilo upravnega odseka o uvrstitvi v cestnem okraju Škofjeloškem se nahajajoče občinske ceste od Češnjice do Rudnega med okrajne ceste (k prilogi 35.).
12. Ustno poročilo upravnega odseka o uvrstitvi v Kranjskem in Škofjeloškem cestnem okraju ležeče okrajne ceste od Kranja do Loke med deželne ceste (k prilogi 39.).
13. Ustno poročilo finančnega odseka gledé prispevka za popravo sedanjega mostu čez Kolpo med Vinico in Pribanjci (k prilogi 43.).
14. Ustna poročila finančnega odseka o peticijah, in sicer:
- o dopisu železničnega ministrstva za prispevek gradnji Bohinjske železnice in oni skozi Karavanke;
 - županstva v Dolih za podporo za vzdrževanje občinske ceste Dole-Rovte;
 - pedagogičskega društva v Krškem za nakup knjig za obrtne šole;
 - kmetijskega društva v Vipavi za brezobrestno posojilo 1200 K;
 - Ivana Šabec-a za podporo;
 - kmetijske podružnice Novomeške za podporo drevesnici;
 - zastopnikov vasi Bukovica za podporo za zgradbo šole na Bukovici;
 - realčnih slug Ivana Skubeta in Josipa Simončiča za zvišanje plače.
9. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses über die Petition der Insassen von Trebčane um Verfassung von Plänen für die Wasserleitung.
10. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses, betreffend die Einreichung der Bezirksstraßenreden Töplitz-Waldendorf und Töplitz-Unterturn in die Kategorie der Landesstraßen und die Umlegung der ersteren Strecke (zur Beilage 31).
11. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses, betreffend die Einreichung der im Straßenbezirke Bischoflack gelegenen, von Češnjica bis Rudno führenden Gemeindestraße in die Kategorie der Bezirksstraßen (zur Beilage 35).
12. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses, betreffend die Einreichung der in den Straßenbezirken Krainburg und Bischoflack vorkommenden Krainburg-Lacker Bezirksstraße in die Kategorie der Landesstraßen (zur Beilage 39).
13. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses, betreffend die Beitragleistung für die Reconstruction der bestehenden Brücke über die Kulpa zwischen Weinitz und Pribanjce (zur Beilage 43).
14. Mündliche Berichte des Finanzausschusses über Petitionen, und zwar:
- über die Zuschrift des Eisenbahnministeriums um Bewilligung eines Beitrages für den Bau der Wocheiner- und der Karawanenbahn;
 - des Gemeindeamtes Dole um Subvention zur Erhaltung der Gemeindestraße Dole-Geräuth;
 - des pädagogischen Vereines in Gurkfeld um den Ankauf von Büchern für den gewerblichen Unterricht;
 - des landwirtschaftlichen Vereines in Wippach um ein unverzinsliches Darlehen von 1200 K;
 - des Johann Šabec um Unterstützung;
 - der landwirtschaftlichen Filiale in Rudolfswert um Subvention für die Baumschule;
 - der Ortschaftsvertretung von Bukowitz um Subvention für den Schulhausbau in Bukowitz;
 - der Realschulbiener Johann Skube und Josef Simončič um Gehaltserhöhung.

Začetek seje ob 9. uri 15 minut dopoludne.

Beginn der Sitzung um 9 Uhr 15 Minuten Vormittag.

Deželni glavar:

Potrjujem sklepčnost visoke zbornice ter otvarjam sejo.

Prosim gospoda zapisnikarja, da prečita zapisnik zadnje seje.

1. Branje zapisnika X. deželno-zborske seje dné 9. julija 1901.

1. Lesung des Protokollses der X. Landtags-sitzung vom 9. Juli 1901.

Tajnik Pfeifer:

(Bere zapisnik X. seje v nemškem jeziku. — Liest das Protokoll der X. Sitzung in deutscher Sprache.)

Deželni glavar:

Želi kdo gospodov poslancev kak popravek v ravnokar prečitanem zapisniku.

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, izrekam, da je zapisnik zadnje seje potrjen.

2. Naznanila deželno-zborskega predsedstva.

2. Mittheilungen des Landtagspräsidiums.

Odpade.

3. Priloga 47. Poročilo deželnega odbora o nekaterih osebnih zadevah.

3. Beilage 47. Bericht des Landesauschusses, betreffend einige Personalangelegenheiten.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

4. Priloga 48. Poročilo deželnega odbora o uvrstitvi v cestnem okraju Kamniškem ležeče občinske ceste, ki se poleg mostu čez Bistrico pri Viru odcepi od Dunajske državne ceste ter drži čez Rodico v Mengeš, med okrajne ceste.

4. Beilage 48. Bericht des Landesauschusses, betreffend die Einreihung der im Straßenbezirke Stein vorkommenden, von der Wiener Reichsstraße nächst der Brücke über die Feistritz bei Wir abzweigenden,

über Rodica nach Mannsburg führenden Gemeindefstraße in die Kategorie der Bezirksstraßen.

(Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

Na vrsto pride točka:

5. Ustno poročilo odseka za letno poročilo o:

§ 3. C: Zdravstvene reči;

5. Mündlicher Bericht des Rechnungsausschusses über:

§ 3. C: Sanitätsangelegenheiten.

Poročevalec Lenarčič:

Visoka zbornica! V imenu odseka za letno poročilo poročati mi je o § 3. letnega poročila in sicer o točki C „Zdravstvene stvari“. Odsek k temu poročilu nima ničesar pripomniti, le želja se je bila izrekla glede točke 154. „Okrožni zdravniki“ in sicer glede prvega odstavka v tej marginalni številki, kjer je govorno o okrožnem zdravniku v Kočevski Reki, in kjer poroča deželni odbor, da sta dva zdravnika ušla, da je misliti, da Kočevska Reka ni morda pravi kraj za nameščenje okrožnega zdravnika, kajti bati se je, da ta okraj nikdar ne bo dobil svojega zdravnika, in je toraj misliti, da se stališče temu zdravniku premesti morda v okraj Petrinja pri Brodu.

Deželni odbor naj bi blagovolil torej to okolnost upoštevati in premišljevati, ali bi ne kazalo tako premestitev izvršiti. Sicer nimam ničesar pripomniti in prosim, da se ta paragraf vzame na znanje

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

Gospod poslanec Ažman ima besedo.

Poslanec Ažman:

Visoka zbornica! Oglasil sem se pri zdravstvenih rečeh k besedi, ker bi rad opozoril gospode zborovalce, posebno pa visoko vlado, na nek nedostatek, ki se pri pogrebih ponesrečencev večkrat ponavlja.

Tovariš gospod poslanec Pfeifer je še nedolgo temu izražal opravičen strah, da bi ne pokopali kakega živega. Pa ta njegov strah se meni zdi nepotreben ali vsaj ne v taki meri potreben, ker mrličii sami zato skrbe, da svojo smrt okolici nanzanjajo, namreč s tistim značilnim mrliskim vzduhom. Zato je tista določba popolnoma na mestu, da naj se nihče ne pokoplje pred 48 urami, ker se v tisti dobi že začne mrtvo telo razkrajati in s tistim značilnim duhom nanzanjati na vse strani,

da je smrt že davno morala nastopiti. Kakor bi torej ne bilo prav, da bi se mrliča pred postavno dobo, pred 48 urami pokopalo, tako pa tudi rečem, da ni prav, ako se pokopujejo še-le čez dvakrat ali celo čez trikrat 48 ur, za kar imam jaz slučaje iz svojega dolgega pastirovanja.

Na to me je napeljal ravno zadnji slučaj s ponesrečenim dr. Janom.

Po poizvedbah in po vseh okoliščinah soditi, se je ta mož ponesrečil skoro gotovo že 3. t. m. Dobili so ga šele 5 t. m. v petek zvečer in so ga prepeljali v mrtvašnico v soboto 6. t. m. Da bi se stvar hitro izvršila, je nalašč od občine šel en mož k sodnji naznaniti ta slučaj in je vse okoliščine natančno in resnično navedel.

Sodnija radovljiška ni hotela ali ni smela dati dovoljenja za pokop in stvar je šla dalje na državno pravdnništvo in, dasiravno se je to že v soboto zgodilo, še v nedeljo nismo imeli nobenega naznanila, da bo de prišla kaka komisija in tudi ne, da bi se mrlič smel pokopati. Sorodniki pa so se zbrali k pogrebu in tudi iz Ljubljane in iz drugih krajev so prišli ljudje, ker je bil mož daleč znan. Kaj tedaj početi? Na odgovornost županovo smo tedaj ponesrečenca, dali v jamo, pa tako, da je krsta ostala na vrveh za slučaj, če bi ga hoteli raztelesiti, da se to lahko zgodi. V jamo smo ga dali, pa ne zagreblji, ali ne v nedeljo celi dan in tudi v ponedeljek do opoldne, ko sem odhajal v Ljubljano, ni bilo nobenega poročila od sodnije. Od 3., ko je ta mož umrl, in do 8. je pet dnij in to si torej vsak lahko misli, kak smrad je od tega telesa v tej vročini izhajal. Če to ni škodljivo za zdravje, je pa pač vsaj silno neprijetno in posebno mučno za sorodnike. Gospod deželni predsednik ekselencja baron Hein je sam zadnjič omenjal, kako mučno je za sorodnike takega ranjkega, ako pride mrliški oglednik s tirjatvijo, in da takrat ni čas za to. Jaz pa mislim, da je še veliko bolj mučno za sorodnike takega ranjkega, ki se je ponesrečil, ker ne vedo, kedaj bo njih ljubi in dragi pokopan in zagreben. Vse tiste dni so v mučnem stanju, imajo zraven velike žalosti še ta nemir in nepokoj. Pa ne samo ta slučaj se je zgodil, ampak imel sem že druge slučaje.

Pred kakimi 8 ali 9 leti je blizu tam, kjer je padel dr. Jan, ponesrečil ob sv. Jakobu nek pastir in je bil potem 6 dni v mrtvašnici, predno je prišlo dovoljenje od gosposke, da se sme pokopati in to je pa še-le takrat prišlo, ko sem ljaz urgiral. Od tega mrliča je pa tak smrad izhajal, da mi je cerkovník ušel od pogreba. Kakšno mučno stanje je to za duhovnika?

In to se mi je tudi zgodilo, da se je mladenič mrtev zgrudil na poti, ker se mu je kri ulila, in potem so ga prenesli v mrtvašnico. Naznanili smo to sodnji; toda čakali smo 4 dni, pa vendar ni bilo nobenega naznanila. Potem sem pa sam šel k sodnji in tam sem vprašal, kaj je z mrličem. Vprašali so me: „Kaj ga še niste pokopali“. — „Kako, ker nimamo dovoljenja“.

Pokazalo se je, da je bil tisti odlok pri ekspe-diranju založen, in mi smo čakali z mrličem. To so jako mučne okoliščine posebno za duhovnega pa-

stirja, ki ga ljudje nadlegujejo in, ki si ne more pomagati.

Prosil bi tedaj, naj visoka vlada deluje na to, da bi se ta procedura hitreje izvršila, da bi duhovni pastir in sorodniki ne imeli tako mučnega stanja in mislim, da se taka hitra procedura lahko doseže v kratkem času, ker imamo železnico in telegraf. S tem končam.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, gospod poročevalec?

Poročevalec Lenarčič:

K besedam gospoda predgovornika nimam ničesar pripomniti in popolnujem le svoje poročilo v toliko, da zdravnika iz Kočevske Reke nista ušla, marveč nista bila nameščena, ker sta prosilca umaknila prošnji. Toliko popolnujem svoje prejšnje poročilo, sicer pa prosim, da se vzamejo vse marginalne številke, ki spadajo v § 3. C, na znanje.

Deželni glavar:

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo predlogu gospoda poročevalca, da se § 3., lit. C vzame na znanje, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride:

§ 8, A: Ljudske in srednje šole;

§ 8, A: Volks- und Mittelschulen.

Poročevalec Ažman:

Visoka zbornica! Poročati mi je v imenu odseka za letno poročilo o § 8. točka A letnega poročila, ki govori o šolstvu in sicer o ljudskih, srednjih in visokih šolah. Dasiravno bi se o šolah marsikaj lahko govorilo in bi bilo želeti tudi marsikakega membe, je vendar odsek bil tega mnenja, da naj se ta točka ne obravnava obširno, ampak da se prosi v imenu odseka za letno poročilo, da se poročilo o šolstvu, kar generalno reč zadeva, splošno vzame na znanje.

Deželni glavar:

Otvarjam razpravo.

Želi kdo besede?

Gospod poslanec grof Barbo ima besedo.

Abgeordneter Graf Barbo:

Unter den vielen Klagen und Unglücksfällen, unter denen der Landwirt zu leiden hat, gibt es solche, denen er machtlos gegenübersteht, aber auch solche, welche er

unschädlich machen könnte, wenn auch nicht der Einzelne, so doch Alle durch Zusammenhalten. Eine solche Plage sind die Maitäfer, resp. die Engerlinge. Wie bekannt, schwärmen die Maitäfer jedes dritte Jahr und legen nach ihrer Flugperiode die Eier, aus welchen die Engerlinge herauskriechen und sind es gerade die Engerlinge, welche den Landwirten an Feldstücken und Wiesen empfindlichen Schaden zufügen.

Es existirt diesbezüglich ein Landesgesetz, welches die Vertilgung der Maitäfer und der Engerlinge den Gemeinden aufträgt. Es ist sehr anzuerkennen, daß nach der Anregung, welche vor einigen Jahren in der Landwirtschaftsgesellschaft gegeben wurde, die Bezirkshauptmannschaften den Gemeinden sehr strenge Weisungen erteilt haben, dieses Gesetz zu handhaben und es ist auch diesbezüglich ein Fortschritt in der Vertilgung dieses Insektes wahrnehmbar. Allein es wäre gewiß am Plage, wenn auch der Landesauschuß auf die Gemeinden wirken und sie ebenfalls an ihre Pflicht erinnern würde.

Nun ist die Bekämpfung der Maitäfer nur möglich zur Zeit der Flugperiode — d. i. im Mai — und zwar in den frühen Morgenstunden, da die Maitäfer in der Morgenkühle wegen des Taues sich auf die Bäume setzen und deren Blätter benagen, sobald aber die Sonne auf die Bäume scheint, lebendig werden und herumfliegen. Also die Bekämpfung hat in der Weise zu geschehen, daß des Morgens die Bäume abgeschüttelt und die Maitäfer geklaubt und vernichtet werden.

Es ist bekannt, daß wir am Lande an Arbeitern Mangel haben und die Landwirte nicht einmal in der Lage sind, die gewöhnlichsten Feldarbeiten zu verrichten. Daher wird allgemein die Ausrede gehört — und dieselbe ist begründet — daß die Leute sagen: Wir sind nicht in der Lage, diese Bekämpfungsarbeit durchzuführen. Ich glaube daher, daß es sich empfehlen würde, für diese Arbeit die Schuljugend heranzuziehen.

Ich möchte gewiß nicht den Schein erwecken, daß die Schuljugend, anstatt in die Schule zu gehen, auch beim elterlichen Besitze zu ländlichen Arbeiten verwendet werde; das bezwecke ich nicht. Aber es gibt Ausnahmefälle, wo man den Schulunterricht ohne Schaden um ein kleines einschränken und dadurch der ländlichen Bevölkerung große Erleichterungen gewähren könnte.

Ich möchte daher beantragen, einerseits daß der Landesauschuß beauftragt werde, wiederholte Mahnungen an die Gemeinden hinauszugeben, daß sie sich an die bestehenden Vorschriften halten, andererseits, daß der Landesauschuß sich an den Landes Schulrath wende mit dem Ersuchen, in der Zeit der Flugperiode der Maitäfer die Schuljugend am Lande eine Stunde vom Vormittagsunterrichte zu dispensiren zu dem Zwecke, daß sie die Maitäfer einsammle.

Ich stelle daher folgenden Antrag:

„Der Landtag wolle beschließen:

Der Landesauschuß wird aufgefordert, die bezüglich der Vertilgung der Maitäfer und Engerlinge bestehenden Vorschriften wiederholt und insbesondere im Frühjahr 1902 den Gemeinden in Erinnerung zu bringen und auf genaueste Durchführung derselben zu dringen. Der Landesauschuß wird ferner beauftragt, bei dem Landes Schulrathe dahin zu wirken, daß in der

Maitäfer-Flugzeit für sämtliche Schulkinder auf dem Lande durch 14 Tage die Schule Vormittags um eine Stunde später beginne, damit sich die Schulkinder am Einsammeln der Maitäfer beteiligen können.“

Deželni glavar:

Gospod poslanec Šubic ima besedo.

Poslanec Šubic:

Visoka zbornica! Oglasil sem se k besedi glede na predlog, katerega je ravno prej stavil gospod poslanec grof Barbo. Ta predlog namreč meni, kar se tiče ljudskega šolstva, moram reči, nikakor ne ugaja. Gospoda moja, mogoče je, da potrebuje kmetijstvo takih mladih delavcev, kakršni so šolarji, za pokončavanje hroščev. Na vsak način je pa istina, da mladina ni v to poklicana. Vsak pedagog mi bo pritrdil, da tisto mečkanje in tlačenje živalij, četudi so te majhne, nikakor ne ublažuje mladih src, ampak ta le prerada posurove in surovine je itak že dovolj v deželi: od mladine torej nikar ne zahtevajmo, da naj „en masse“ mori in tlačí živali — kakor Angleži Bure! Zategadelj mislim, da ne smem priporočati takega predloga. Če se je morda izven šole godi to, da gredo dečki na pokončavanje hroščev, je pa vendar neumestno in tudi ne pedagogično, da bi šolo zamujali zaradi tega; jaz torej s svojega stališča ne bodem glasoval za predlog gospoda predgovornika.

Deželni glavar:

Želi še kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, ima gospod poročevalec besedo, da se izjavi tudi glede resolucije gospoda poslanca grofa Barbo.

Poročevalec Ažman:

Naš odsek se sicer ni baval s tem vprašanjem, ampak meni se zdi, da je prav umestno, ako se tudi od strani šole kaj stori v prospeh kmetijstva, in da so hrošči res veliki sovražniki kmetijstva, to je evidentno. Jaz se ne strinjam z izvajanjem gospoda poslanca Šubica, dasiravno vem, da je naše ljudstvo k surovosti nagnjeno in da je treba blažiti ga že od mladih nog, ampak jaz bi rekel, da je s tem nekako tako, kakor pri vojaki. Če vojak mora v vojsko in mora streljati na sovražnika, mislim, da je to največja surovost, ampak vojaki so komandirani v to. Če se zgodi pokončavanje hroščev pod vodstvom ali napeljevanjem šolske oblasti, in če otrok ve, da je prisiljen to storiti v prospeh kmetijstva, ne bo zaradi tega posurovel, pač pa pri drugi priliki, (Poslanec dr. Žitnik: — Abgeordneter Dr. Žitnik: „Pri lovenju tičev!“) tudi pri tem in potem bi morali če pridemo tako daleč, največ surovosti očitati mesarju, kajti ta vedoma ubija živali. Jaz torej rečem, da se je to prav dobro izkazalo v občinah, kjer so šolsko mladino porabili v to, kajti šolska mladina

je sposobna za to, ker je urna in lahko gre na drevesa. Pa tudi otrokom tega ni treba, hroščev pokončevati, samo da jih nabirajo in ljudje jih potem lahko s kropom polijejo in porabijo za gnoj.

Pri nas je občina nekaj dala za ta namen in tudi hranilnica in otroci so delali z veseljem in so prinesli hrošče, ktere smo potem poparili s kropom in na gnoj vrgli. Jaz mislim, da se predlog v taki obliki že more pustiti in prosim gospode, da za predlog gospoda poslanca grofa Barbota glasujejo.

Deželni glavar:

Prosim torej glasovati o resoluciji gospoda poslanca grofa Barbo.

Gospodje poslanci, ki so za to resolucijo, izvolijo ustati.

(Obvelja. — *Angenommen.*)

Resolucija je sprejeta.

Prosim gospoda poročevalca, da sedaj poroča o posameznih točkah.

Poročevalec Ažman:

Po splošni debati si bodem dovolil pri drobni razpravi le posamezne marginalne številke navajati, če bo kateri gospodov poslancev imel kako narediti.

Pod številko 1. je tukaj navedeno, da se je v dobi letnega poročila osnovalo 8 novih šol z 10 razredi. Nekatere teh šol so seve še-le nameravane, ampak potrjene so že od deželnega šolskega sveta.

Pod štev. 2. beremo, da so že obstoječe šole bile razširjene z 11 razredi ali vzporednicami.

Pod štev. 3. najdemo, da sta bili upeljani tudi 2 ekskurendni šoli.

Zatorej predlagam, da se marg. številke 1.—20. vzamejo na znanje.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — *Niemand meldet sich.*)

Če ne, smatram, da visoka zbornica pritrjuje predlogu gospoda poročevalca, ki je torej sprejet.

Poročevalec Ažman:

K marg. številki 21. „Prememba šolskih okoliš Bukovica, Selce, Škofjaloka“ nimam ničesar pripomniti in prosim, da se nespremenjena vzame na znanje.

(Obvelja. — *Angenommen.*)

V marg. številki 22. „Izlake“ se gre samo za ime, torej nimam tu ničesar pripomniti ter prosim, da se ta številka vzame nespremenjeno na znanje.

(Obvelja. — *Angenommen.*)

Marg. številka 23. „Državni prispevek za ljudsko šolstvo“. O tem nam je že obsirno govoril gospod poročevalec deželnega odbora vodja Povše,

ki nam je povedal, da se nimamo nadjati nikake podpore za šolstvo iz državnih sredstev, zatorej je naša naloga, bolj počasi z ustanavljanjem novih šol se obračati, ker bodo vse težkoče in bremena padla na deželo in dežela že tako komaj zmaguje troške za šolstvo.

(Obvelja. — *Angenommen.*)

Marg. številka 24. „Toplice-Zagorje, pouk nemškega jezika“. O tem je bila lanskega leta daljša razprava. Deželni odbor se je pritožil celo na upravno sodišče, ni pa povedano, kaj je tam dosegel. Morebiti je med tem že prišel kak odlok in prosim tedaj gospoda poročevalca za pojasnilo.

Deželni glavar:

Gospod poslanec Povše ima besedo.

Poslanec Povše:

Gospodu interpelantu odgovarjam, da od upravnega sodišča dotični rekurz deželnega odbora še ni rešen.

Poročevalec Ažman:

Prosim torej, da se vzame Marg. štev. 24. na znanje.

(Obvelja. — *Angenommen.*)

Marg. štev. 25. „Nadaljevalni pouk za odrasle ljudi“. Tak pouk je bil priporočen lansko leto s posebno resolucijo za vse šolske okraje. Jaz mislim, da je tu nek velik zadržek in sicer ravno nagrade za tak izvanredni pouk in, ker država takih nagrad neče, dežela pa ne more dati, tedaj mislim, da se bo tudi s tem poukom slabo godilo. Sicer bodo pa okrajni šolski sveti poročali, kaj se je storilo s to zadevo. Prosim, da se ta marg. številka vzame na znanje.

(Obvelja. — *Angenommen.*)

K marg. štev. 26. „Višja dekliška šola v Ljubljani“, nimam ničesar pripomniti in prosim, da se sprejme nespremenjeno.

(Obvelja. — *Angenommen.*)

Ravno tako prosim, da se naj marg. štev. 27. „Podpore za šolske zgradbe“ vzame nespremenjeno na znanje.

(Obvelja. — *Angenommen.*)

Dalje prosim, da se marg. štev. 28. „Podpora mestni dekliški šoli v Ljubljani“ in marg. štev. 29. „Rova, šolska zgradba“ vzameta na znanje.

(Obvelja. — *Angenommen.*)

Glede marg. številka 30. „Slovenske paralelke na realki v Ljubljani“ omenjam, da se je odsek razgovarjal in je bila med drugim tudi narejena opazka, da se te paralelke skoraj ne smejo slovenske imenovati, ker se razun krščanskega nauka noben predmet ne poučuje v slovenskem jeziku. Tedaj sta edino krščanski nauk in slovenski jezik obligatna. Tudi v višji realki je ta slovenski jezik za slovenščine zmožne učence obligaten, zavoljo tega pa

slovenski učenci nimajo prilike učiti se laščine. Zatorej je naš odsek stavil resolucijo, da bi deželni odbor stopil v dogovor z deželnim šolskim svetom, da se dobi kakšna oblika, kako bi se na slovenskih paralelkah na realki dala prilika učencem slovenske narodnosti poučevati se tudi v laščini.

Ta resolucija se glasi:

„Deželni zbor skleni:

Deželnemu odboru se naroča stopiti v dogovor z deželnim šolskim svetom v tem pomenu, da se učencem slovenskih paralel na realki da prilika, da se morejo poučevati tudi v laškem jeziku.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki se strinjajo s to resolucijo, izvolijo vstati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeta.

Poročevalec Ažman:

Glede marg. št. 31. in 32. nimam ničesar omeniti.

Pri marg. št. 33. „Nagrada Antonu Javoršku za neobvezen pouk v nemščini“ imam opomniti, da je ta zadeva, ki se vleče že več let po poročilih, vendar enkrat že prišla do zaželjenega konca in upati je, da ne bomo v prihodnjih poročilih več brali tega imena.

Marg. št. 34. Deželni šolski nadzornik za ljudske šole je bil med tem že imenovan in torej ta številka nima daljnega pomena.

Marg. št. 36. Tukaj beremo, ktere slovenske knjige za višjo gimnazijo so že izdelane ali so še v delu; vendar ni rečeno, ali jih je ministerstvo že potrdilo ali ne, kar bi bilo vsekako dobro vedeti, da pridemo enkrat že iz tega „circulus vitiosus“, da odobri ministerstvo knjige, ki je reklo, da za to ni slovenske gimnazije, ker nimamo slovenskih knjig, in upati je, da pridemo vendar enkrat do zaželjenega cilja.

Gospod poročevalec deželnega odbora naj bi nam povedal, ali je ministerstvo knjige potrdilo ali ne.

Deželni glavar:

Gospod poslanec vodja Povše ima besedo.

Poslanec Povše:

Deželni odbor je nalog deželnega zbora iz 10. seje z dne 24. aprila lanskega leta upošteval in v prvo po posebnih okrožnicah, oziroma dopisih vse gospode, kateri so prevzeli spisovanje raznih učnih knjig za razrede višje gimnazije naprosil, da naj kolikor mogoče naglo izdelajo dotične knjige, ker ima deželni odbor zagotoviti si dobavo teh knjig, da zamore potem na podlagi teh knjig stopiti pred deželni šolski svet z zahtevo, da on pri ministerstvu izposluje dovoljenje za slovensko poučevanje vero-

nauka, latinščine, matematike in naravoslovja za 5. in 6. razred na gimnazijah v Novem mestu, Ljubljani in v Kranju. Na to so se dotični gospodje pisatelji odzvali in morem torej sledeče o tem poročati:

Gospod profesor Brežnik je prevzel spisovanje knjige „Latinske vadbe za V. in VI. razred“. Knjiga je od ministerstva že aprobirana in je že v tisku. Tisk je prevzel gospod Bamberg.

Gospod ravnatelj Hubad je prevzel spisovanje knjige „Zivalstvo za VI. razred višje gimnazije“ in iz dopisa z dne 13. maja 1901. posnemamo, da je takrat že bila učna knjiga dovršena nad polovico in, da bo ta knjiga dovršena pravočasno in gotova tekom letošnje jeseni.

„Botaniko za višje gimnazije“ spisuje gospod profesor Macher ki se je že zavezal s pismeno izjavo, da bo knjiga do 15. septembra končana, da se potem predloži naučnemu ministerstvu v odobritev ali potrjenje.

„Matematiko“ (geometrijo in algebro) spisuje gospod profesor Matek v Mariboru, ki je geometrijo za 5. razred že izvršil in dotični spis predložil ministerstvu v potrjenje.

Drugi del geometrije se zavezuje tekom poletja dogotoviti in tako tudi prvi del aritmetike, drugi del aritmetike pa v počitnicah.

Ob enem je vprašal zaradi založnika in deželni odbor mu je odgovoril, da si sam sme poiskati založnika.

„Veronauk“ spisuje gospod profesor dr. Svetina, ki piše v svoji vlogi z dne 5. maja 1901, da knjige „Veronauk za V. razred“ še ni mogel predložiti knezoškofjskemu ordinarijatu v potrjenje, da pa jo predloži gotovo v letošnjih počitnicah. Tedaj se je nadejati, da bo tudi to delo tekom počitnic dovršeno in upati je, da bodo tekom jeseni in zime vse knjige odobrene od ministerstva in da bodo dotični pisatelji sporazumno z deželnim odborom našli založnike za nje in tako se bo dobila podlaga, da bode deželni odbor, ko bo imel dogotovljene knjige, katerih se ima učiti v 5. in 6. razredu višje gimnazije, zamogel stopiti pred deželni šolski svet, da isti izposluje dovoljenje pri naučni upravi, da se uvede slovenski pouk v teh naštetih predmetih. S tem menim, da je deželni odbor izvršil nalogo, katero mu je deželni zbor naročil. (Poslanec Božič: — Abgeordneter Božič: „Vsa čast vam!“)

Poročevalec Ažman:

Iz marg. št. 37. izvemo, da profesor Vrhovec v Ljubljani spisuje učno knjigo za pouk v domovinoznanstvu, marg. št. 38. pa govori o kranjski zgodovini na naših srednjih šolah. Glede te zadeve ne vem, kako daleč je prišla in prosim pojasnila.

Deželni glavar:

Gospod poslanec vodja Povše ima besedo.

Poslanec Povše:

Tu mi je čast naznaniti, da je deželni odbor v osebi gospoda profesorja Vrhovca moža dobil, ki

bo spisal poučno knjigo o domovinoznanstvu in ta gospod je avgusta meseca lanskega leta obljubil, da bo ta knjiga izgotovljena tekom letošnjega leta. Kolikor mi je potem znano, ga je mučna bolezen zadržala, toda upati je, da bo knjiga sedaj kmalu spisana in izročena ministerstvu. Kar zadeva predlog, ki ga je svoječasno gospod poslanec pl. Lenkh stavil, da naj bi se uvedel študij o kranjski zgodovini na srednjih šolah na Kranjskem, imam pripomniti, da je deželni odbor takoj ta sklep deželnega zbora dal v vednost c. kr. deželni vladi in tista je odpisala, da je ministerstvo že dalo glede tega dotična navodila oziroma odredbe na vse gimnazije, sploh na srednje šole, da imajo poleg občne zgodovine se pečati tudi s specijelno zgodovino dežele, da pa ministerstvo kot tako misli, da je s tem že dovolj zadoščeno za pouk v domovinski zgodovini, in da ne more pritrđiti temu, da bi se ta pouk kot posebni predmet uvedel. To izvoli visoka zbornica v vednost sprejeti s tem pristavkom, da je tudi našim domačim tukajšnjim srednjim šolam dan nalog, da ravnateljstva kolikor mogoče skrbe za pouk Kranjske zgodovine v zmislu instrukcije, kakeršno je sploh ministerstvo izdalo na srednje šole za poučevanje v domovinski zgodovini.

Poročevalec Ažman:

V marg. št. 39. poroča deželni odbor, da je prošnjo društva ljubljanskih tiskarjev, da bi se slovenske učne knjige več ne tiskale na Dunaju, marveč v Ljubljani, izročil s toplim priporočilom c. kr. deželnemu predsedstvu. To je popolnoma umestno in zato prosí odsek, da se tudi to vzame z odobravanjem na znanje.

Marg. št. 40. naznanja, da je Ciperle dobil za svojo knjigo „Kranjska dežela“ nagrado 200 K.

Marg. št. 41. govori o nižji gimnaziji v Ljubljani. Ta je sedaj že spolpolnjena in tedaj odpade pomen te marg. številke.

Marg. št. 42. govori o vseučiliškem zakladu in naj se tudi na znanje vzame.

Predlagam torej, da se vse te marg. številke namreč 30.—42. vzamejo na znanje.

Deželni glavar:

Želi še kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, smatram, da je predlog gospoda poročevalca sprejet.

Torej sprejet, in s tem je končano poročilo o § 8., lit. A.

Na vrsto pride:

§ 8, B: Obrtni pouk;

§. 8, B: Gewerblicher Unterricht.

Poročevalec Klein:

Čast mi je v imenu odseka za letno poročilo poročati o § 8. B., to je obrtni pouk.

Pri marg. št. 43.—47. nima odsek ničesar omeniti in prosim, da se odobruje na znanje vzamejo.

Deželni glavar:

Otvorjam splošno razpravo.

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, vprašam, ali želi kdo govoriti o posameznih točkah 43.—48?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker nihče ne želi besede, prosim glasovati o predlogu gospoda poročevalca, da se marg. štev. 43.—48. vzamejo na znanje.

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo temu predlogu, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Poročevalec Klein:

Veslavni deželni zbor! Pri marginalnih št. 49. in 50. ima odsek za letno poročilo sledeče omeniti: Pouk o ročnih delih (rokovtorni pouk) se naj vendar enkrat sistematično uredi; v prejšnjih letih so bile dotične resolucije stavljeni na sprejete, a zgodilo se ni ničesar, toraj se vidi odseku za letno poročilo potrebno, da jih zopet ponavlja.

Za pouk v deških ročnih delih je na Kranjskem mnogo zanimanja in mnogo hvaležnega polja. Veliko učiteljev je usposobljenih za ta pouk in visoki deželni zbor je v družbi s kranjsko hranilnico v teku zadnjih let izdal lepe novice za to velevažno panogo narodne vzgoje. Žal, da je ta pouk sedaj brez vsake sistematične uredbe. Poljuben učitelj se oglasi za obisk rokovtornega tečaja na Dunaju ali v Gradcu in dobi za to nekaj podpore. Nihče ne gleda, jeli mož za to sposoben in jeli njegova šola primeren kraj za oživotvorjenje rokovtornega pouka.

Ko je učitelj kurs absolviral, dobi podporo za nakup orodja in potem začne poučevati. Nihče pa ne ve, kako orodje je nakupil, kako poučuje in kake izdelke proizvaja. Čez par let se je učitelj naveličal, ker ni dobil potrebne materialne in moralne probude, ali pa je morebiti celo premeščen v drug kraj. Orodje se kmalu pogubi in končno je vsa stvar pozabljena. Vsi napor in stroški so brezkoristno zavrženi.

Da se odpravijo ti nedostatki, bi bilo treba najprej osnovati nekako osrednje nadzorstvo, ki bi stavilo radi obiska rokovtornih kurzov primerne predloge in skrbelo za to, da bi se v prvi vrsti jemali v poštev učitelji iz takih krajev, kjer je rokovtorni pouk večje važnosti. Imelo bi ves ta pouk v evidenci, svetovalo učiteljem primernih modelov, uvajalo pravo metodo in gledalo, da ostane pouk v pravih mejah; skrbelo bi za redno poučevanje in pazilo, da bi uspeh ne bil zavisen od slučajnih razmer in dobre volje dotičnega učitelja. Tako nadzorstvo bi se pač najbolje dalo izvrševati po tukajšnji c. kr. obrtni strokovni šoli, ki ima v tak namen na razpolaganje potrebni osobni in drugi material.

Na drugi strani bi se morala tudi učiteljem, ki poučujejo v deških ročnih delih, zagotoviti stalna letna nagrada, in prenehati bi moral sedanji sistem, po katerem mora učitelj vlagati leto za letom prošnje, da se izposluje nekoliko nagrade.

Odsek za letno poročilo tudi ne more zamolčati, da se mu zdi popolnoma nepotrebno, pošiljati učitelje v rokotvorni tečaj na Dunaj ali v Gradec, kajti tak tečaj bi se lahko z dosti manjšimi troški aktiviral v Ljubljani na c. kr. obrtnih strokovnih šolah. V dokaz, kako draga je sedanja uredba tega pouka, naj služi dejstvo, da je na rokotvornem kurzu v Gradcu poučeval tukajšnji strokovni učitelj E. Cigoj; učenci in učitelj so se torej peljali daleč iz domovine, mesto da bi bili ostali v Ljubljani ter prihranili deželi in sebi lepih novcev.

Na podlagi ravnokar navedenega si usoja odsek za letno poročilo staviti sledeče nasvete

„Deželni zbor skleni:

- 1.) Deški rokotvorni pouk naj se označi kot važen del ljudsko-šolskega pouka;
- 2.) Osnuje naj se zanj posebno nadzorstvo, ki bi poslovalo po zgoraj izraženih principih;
- 3.) za rokotvorni pouk naj se določijo posebne stalne nagrade;
- 4.) deluje naj se na to, da se osnuje rokotvorni tečaj za ljudske učitelje in sicer na tukajšnjih c. kr. umetno obrtnih strokovnih šolah;
- 5.) Deželnemu odboru se naroča, da vso to zadevo resno v roke vzame in v prihodnjem zasedanju deželnemu zboru poroča o doseženem uspehu“.

Deželni glavar:

Otvorjam razpravo o predlogih, ki jih je stavil gospod poročevalec.

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne prosim glasovati in sicer menim, da se lahko glasuje o vseh predlogih skupno, če se gospodje poslanci s tem strinjajo.

(Pritrjevanje. — Zustimmung.)

Ker ni ugovora, prosim torej glasovati.

Gospodje, ki pritrjujejo predlogom odseka za letno poročilo, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Predlogi so sprejeti.

Poročevalec Klein:

O marg. št. 51. nima odsek ničesar pripomniti in prosim, da se vzame na znanje.

(Obvelja. — Angenommen.)

Marg. št. 52. zadeva aktiviranje delovodske šole (državne obrtne šole). Kar se tega tiče, je z veseljem konstatirati in pripomniti, da je Ljubljanski občinski svet že razpisal darila za dobavo primernih načrtov za zgradbo te šole. Upati je, da bo tudi vlada to stvar podpirala in da se kmalu otvori delovodska šola.

Prosim da se to vzame na znanje.

(Obvelja. — Angenommen.)

O marg. št. 53.—58. nima odsek ničesar opomniti in tudi prosi, da se odobruje na znanje vzamejo.

(Obvelja. — Angenommen.)

Končno mi je še prijetna dolžnost, opozoriti pri tej priliki še na to, da je c. kr. umetno-strokovna šola napravila razstavo, pri kateri so bile razstavljene res prav umetne stvari. Tu se je videlo, kako povoljno ta šola napreduje. Le žal, da je razstava že sklenjena, sicer bi bil gospodo naprosil, da si stvar ogleda.

Deželni glavar:

S tem je končano poročilo o § 8. letnega poročila lit. B.

Na vrsto pride:

§ 10: Osebne stvari;

§ 10: Personalien.

Poročevalec Lenarčič:

Visoka zbornica! Čast mi je poročati o § 10. letnega poročila „osebne stvari“. Odsek za letno poročilo pri tem paragrafu nima ničesar pripomniti in usojam si v imenu njegovem staviti predlog, da naj se vzame § 10. letnega poročila na znanje.

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki pritrjujejo temu predlogu izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Daljna točka:

6. Ustno poročilo finančnega odseka v zadevi prenehanja pobiranja samostojne deželne naklade na žgane opojne pijače (k prilogi 29.).

6. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses in Angelegenheit der Aufhebung der selbstständigen Landesauflage auf gebrannte geistige Getränke (zur Beilage 29.).

za danes odpade, ker gospod poročevalec ni navzoč. Prestopimo torej k točki:

7. Ustno poročilo finančnega odseka o glavni bilanci ljubljanskega mestnega loterijskega posojila za l. 1900 in proračunu posojilnega in amortizacijskega zaklada za l. 1901 (k prilogi 34.).

7. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über die Hauptbilanz des Laibacher städtischen Lotterie-Anlehens pro 1900 und die Vorschläge des Anlehens- und Amortisationsfondes für das Jahr 1901 (zur Beilage 34).

Berichterstatter Ritter v. Langer:

Wie die Herren wissen, ist seinerzeit von der Stadt Laibach ein Lotterie-Anlehen von rund 2¹/₂ Millionen Kronen aufgenommen worden. Aus diesem Lotterie-Anlehen sind verschiedene große Investitionen geschaffen worden und zwar vor allem die Wasserleitung, die Militärfaserne, das Schlachthaus und einzelne kleinere Investitionen. Dieses Anlehen hat einen festgesetzten Amortisationsplan, nach welchem dasselbe bis zum Jahre 1929 amortisiert werden muß. Sache des Landtages ist es nun, die Oberaufsicht in der Richtung zu führen, ob die Stadt Laibach thatsächlich diesem Amortisationsplane gemäß vorgeht, und damit befaßt sich die Vorlage Nr. 34 des Landesausschusses, worin derselbe über die Lage des Lotterie-Anlehens berichtet.

Wenn die Herren die Hauptbilanz des städtischen Lotterie-Anlehens ansehen, so wird es Ihnen vor allem auffallen, daß der bis jetzt ständig in den Activen vorkommende Gewinn- und Verlustkonto heuer zum ersten Male darin nicht erscheint, dagegen aber der Gewinn- und Verlust-Conto zum ersten Male in den Passiven figurirt. Das bedeutet soviel als daß die alte mitgeführte Schuld des Lotterie-Anlehens, der seinerzeitige Verlust, getilgt wurde und nun sogar in einen Gewinn übergegangen ist.

Die Sache verhält sich folgendermaßen: Es war nämlich das Jahr 1899 ein wirtschaftlich sehr günstiges und haben die Investitionen mehr getragen, als in anderen Jahren. Sie sehen im Amuitäten-Conto unter den Passiven den Reingewinn der Schlachthalle mit 20.638 K, also doppelt so viel als in anderen Jahren. Sie sehen den Ertrag der Militärfaserne mit 10.898 K, über die vorgeschriebene Verzinsung von 4.75%, den Ertrag der Wasserleitung über die vorgeschriebenen 4.8% 28.864 K abwerfen. Hierzu kommt natürlich die Verzinsung des bestehenden Amortisationscapitalen mit 118.489 K. Die Einnahme ist somit in der Summe von 178.891 K dargestellt, woraus erhellt, daß das gesammte Darlehenscapital sich mit 6.7% verzinst hat. Aus dieser Einnahme von 178.000 K muß jedoch die Amortisationsrate von 130.000 K, wie sie jährlich erforderlich ist, bezahlt werden, es bleibt dann ein Gewinn aus dem Jahre 1900 von 48.891 K.

Was ist nun aus diesem Gewinne zu machen, bzw. wie ist derselbe zu vertheilen? Vor allem sind die kleinen Abschreibungen zu berücksichtigen mit 733 K, von dem nun bleibenden Reste von 48.158 K sind die Verluste des Jahres 1899 zu begleichen, welche 17.865 K ausmachten. Das ist eben jene Summe, welche in den Activen des städtischen Lotterie-Anlehens unter Gewinn- und Verlust-Conto des Jahres 1899 erschienen ist; diese ist nunmehr auf diese Weise abgezahlt, und verbleibt von dem Gewinne von rund 48.000 K noch ein Rest von 30.292 K, welcher als Restgewinn mit Ende

des Jahres 1900 anzusehen ist, somit unter den Passiven der Hauptbilanz des Lotterie-Anlehens erscheint, wie die Herren unter Post 29 derselben ersehen.

Was den Rechnungsabschluss und die Hauptbilanz des Amortisationsfondes betrifft, so erscheint derselbe mit rund 667.000 K als Kredit und als Debet mit ebensoviel, worunter die jährliche Verlosungssumme von 76.000 K inbegriffen erscheint.

Ich schreite nun zu dem Vorschlage des Amortisationsfondes des städtischen Lotterie-Anlehens. Der Amortisationsfond besteht in seinen Erfordernissen aus den für die Gewinnste nothwendigen 76.480 K, dann aus dem Capitalszuwachs pro 1901, der im Amortisationsplane begründet ist, mit 53.520 K. Außerdem wird hier in der Berechnung das ganze Capital des Amortisationsfondes mitgeführt. Das Capital ist im Jahre 1901 entsprechend dem Amortisationsplane 591.000 K. Die Summe aller dieser Posten ist das Erfordernis. Diesem muß die Bedeckung entsprechen; dieselbe besteht aus den Zinsen der Anlagepapiere des Amortisationsfondcapitalen. Diese ergeben aber nicht so viel, daß das Erfordernis dadurch ganz gedeckt würde. Infolge dessen ist es nothwendig, daß das städtische Lotterie-Anlehen selbst den Abgang, welcher 1386 K beträgt, deckt.

Der Vorschlag des städtischen Lotterie-Anlehens hat als Erfordernis die Annuität von 130.000 K und dann die Verzinsung einiger kleinerer Nebenfonde, außerdem aber den Zuschuß von 1386 K an den Amortisationsfond, den ich früher erwähnt habe.

Die Bedeckung des Erfordernisses des Vorschlages des Lotterie-Anlehens erfolgt aus den Einnahmen der aus demselben geschaffenen Investitionen, welche in Summa präliminiert sind auf rund 170.000 K. Es erübrigt daher, wenn man diesen Betrag dem Erfordernisse von 134.000 K gegenüberstellt, ein Ueberschuß für die Stadt Laibach von 35.966 K.

Der Finanzausschuß stellt sohin folgende Anträge:

„Der Landtag wolle beschließen:

1.) Die Hauptbilanzen des Laibacher städtischen Lotterie-Anlehens nebst den einschlägigen Rechnungsabschlüssen für das Jahr 1900 werden zur Kenntnis genommen.

2.) Der Vorschlag des Laibacher städtischen Lotterie-Anlehens für das Jahr 1901 mit einem Erfordernisse von 134.321 K 77 h einer Bedeckung von 170.288 „ 06 „

demnach einem Ueberschusse von 35.966 K 29 h wie auch der Vorschlag des Amortisationsfondes des städtischen Lotterie-Anlehens für das Jahr 1901 mit einem Erfordernisse und Bedeckung von 749.104 K 68 h werden genehmigt.“

Deželni glavar:

Zeli kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo predlogu finančnega osekda, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Točka:

8. Ustno poročilo finančnega odseka o deželnega zbora sklepu gledé izkupila za trte iz podružnične trtnice v Št. Vidu.

8. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Landtagsbeschluss, betreffend den Erlös für Reben aus der Filialrebschule in St. Veit.

Berichterstatter Ritter von Langer:

Der Herr Abgeordnete Božič hat am 1. d. M. in der 7. Sitzung der diesjährigen Session folgenden Antrag gestellt:

„Deželni odbor skleni:

Deželnemu odboru se naroča, da od podružnice v Št. Vidu ne zahteva, da skupilo za trte, ki se niso z deželno podporo cepile, v rezervni zaklad vlagajo.“

Nun hat es damit folgende Bewandnis: Wie bekannt sind in Krain fünf landwirtschaftliche Filialen subventioniert behufs vermehrter Erzeugung von veredelten Reben. Diese fünf Filialen sind Möttling, Massenfuß, Rudolfswert und die beiden Filialen von Innerkrain. Diese Filialen sind jede mit 1250 fl., die beiden Filialen von Innerkrain mit je 625 fl. unterstützt. Die Aufgabe dieser Filialen ist, veredelte Reben zu schaffen und dabei eine eigene Verrechnung zu führen bezüglich der durch die Subvention producirten Reben und zwar ist diese Verrechnung separat von den übrigen Agenden der Filialen zu führen. Der Landesausschuss hat als Regulativ bestimmt, dass jährlich 45.000 Reben zur Veredlung eingelegt werden sollen und an diesem Regulativ möge er auch festhalten. Bei den Filialen in Innerkrain, welche je mit dem halben Betrage also nur 625 fl. subventioniert werden, wären jährlich nur 22.500 Reben zu producieren.

Nun kommt es auch vor, dass in dieser Richtung besonders gut geführte Filialen, wie es gerade die von St. Veit ist und auch die von Massenfuß mehr als 45.000 Reben einlegen. Natürlicherweise konnten sie dies aber nicht mehr etwa aus der Subvention bewerkstelligen, und ist die Sache nicht so aufzufassen, dass ihnen aus derselben Geld übrig geblieben wäre und sie infolge dessen mehr eingelegt hätten, sondern sie thaten dies im Interesse der von ihnen wohl verstandenen Aufgabe (Poslanec grof Barbo: — Abgeordneter Graf Barbo: „So ist es!“). Doch müssten sie, da sie die Subvention für die 45.000 Reben aufgebraucht hatten, irgendwo das fehlende Geld hernehmen. Da sie nun einen Fond nicht besitzen, so haben solche Filialen ein Darlehen aufgenommen und dieses repräsentiert die Kosten für die über 45.000 eingelegten Reben. Über die Jahresproduction an veredelten Reben hat der Landesausschuss zu verfügen; er bestimmt, wie die vorhandenen Reben zu vertheilen sind, welcher Preis festzusetzen ist. Er verfügt aber über sämtliche Reben, sowohl über die aus den 45.000 eingelegten als über die aus den darüber eingelegten Reben hervorgegangenen Veredlungen. Ergibt sich aus der Schlussrechnung ein Überschuss, so

hat der Landesausschuss bestimmt, dass derselbe in eine Sparkasse hinterlegt werden soll, als Fond für diejenige Zeit, in der die Filialen ohne Unterstützung des Landes in derselben Weise weiter zu arbeiten verpflichtet sind.

Nun hat es sich in St. Veit ereignet, dass sich thatsächlich ein ziemlich großer Überschuss ergab und dieser sollte nun als Fond angelegt werden. Dabei ist aber nicht berücksichtigt worden, dass die Filiale St. Veit, sowie die in Massenfuß, ja außer der Subvention ein Darlehen aufgenommen hat, um mehr als vorgeschrieben, zu leisten und nun wird verlangt, dass ohne Rücksicht auf das Darlehen dieser Überschuss in die Sparkasse gelegt werde.

Ich halte das für unrichtig. Nach meiner Ansicht muss zuerst das Darlehen gezahlt werden, dann kann erst das, was übrig bleibt, eventuell in die Sparkasse gelegt werden.

Dies ist aber denn doch eine Angelegenheit, die der Landesausschuss innerhalb seiner 4 Mauern hätte ordnen können. Es ist dies eine interne Verwaltungsangelegenheit des Landesausschusses betreffend der Filiale St. Veit. Sobald Erledigungen sogar solcher Angelegenheiten vor den Landtag gebracht werden, dann erwächst dem Landtage auf diese Art viele Kleinliche Arbeit. Diese Angelegenheit hätte der Landesausschuss mit dem Herrn Abgeordneten Božič durch eine einfache Besprechung erledigen können, ohne damit vor den Landtag zu kommen. (Poslanec Božič: — Abgeordneter Božič: „Die Sache ist ja dem Landesausschusse vorgelegen!“) In diesem Sinne ist auch die Erledigung des Finanzausschusses gefallen und hat der Finanzausschuss folgenden Antrag acceptiert:

„Der Landtag wolle beschließen:

Der Antrag des Abgeordneten Božič vom 1. Juli in der VII. Sitzung des Landtages wird dem Landesausschusse zur Erledigung abgetreten und möge dabei der Landesausschuss die Aufnahme eines Darlehens seitens der landwirtschaftlichen Filiale St. Veit zur Deckung der Produktionskosten über die geforderte Anzahl von 22.500 einzulegenden Veredlungen hinausgehenden Produktion des Jahres 1900 in Berücksichtigung ziehen.“

Deželni glavar:

Zeli kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo predlogu finančnega odseka, izvolijo obsedeli.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Točka:

9. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji posestnikov iz vasi Trebčane za napravo načrtov za vodovod.

9. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses über die Petition der Inassen von Trebčane um Verfassung von Plänen für die Wasserleitung.

Poročevalec Božič:

Visoki zbor! Vas Trebčane v občini Jablanica na Notranjskem prosi, da bi se poslal deželni hidrotehnik, izdelat načrt za vodovod in pa proračun. Ta vas šteje po trditvi prosilcev 44 hišnih posestnikov, do 250 prebivalcev in redi povprek po 150 glav živine. Ob vasi teče sicer voda Reka, ali ta je, pravijo prosilci, navadno blatna in tako umazana da jo ljudje in živina komaj uživajo. Četrť ure od vasi je dober studenec, katerega bi kazalo napeljati z malimi troški v vas.

Ta prošnja zdela se je upravnemu odseku nekako jako sumljiva ter da ima na sebi vse znake, vsled katerih bi se prav za prav morala zavrniti. Kakor sem že prej omenil, šteje vas po navedbi prosilcev samih 44 hišnih posestnikov, prošnjo jih je pa podpisalo samo 13 in med temi je nič manj kakor 9 podkrižanih, ne da bi se bil dotičnik, ki je imena zapisal, sam podpisal, tako da bi se lahko domnevalo, da so ti podpisi nekako ponarejeni. Eden prosilcev je celo samo s krstnim imenom „Martin“ podpisan (Veselost. — Heiterkeit.) tako da ostanejo prav za prav samo 3 prosilci. Vendar je bil upravni odsek mnenja, da utegnejo biti razlogi, vzlic tem formalnim pogrēškom in vzlic temu, da je prošnja morda nekoliko pretirana — kajti da bi bila voda Reka tako umazana, da jo še živina komaj pije, vendar ni prav verjetno — vendarle taki, da ne kaže, prošnjo naravnost zavrniti in vsled tega je bil mnenja, da, kakor rečeno, ne kaže prošnjo naravnost zavrniti, ker je vendarle mogoče, da bi se s tem dotičnim vaščanom zgodila krivica, dasi je vsa pisava prošnje taka, kakor da jo je spisal kdo ki išče po Notranjskem popularnosti, ter je sklenil visokemu zboru predlagati naslednje:

»Deželni zbor skleni:

Deželnemu odboru se naroča, potom deželnega stavbinskega urada svoječasno o dejanski potrebi tega vodovoda poizvedovati, ter ako se taka izkaže, izdelati dotični načrt.«

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati. Gospodje poslanci, ki pritrjujejo predlogu upravnega odseka, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Daljna točka je:

10. Ustno poročilo upravnega odseka gledé uvrstitve okrajno-cestnih prog Toplice-Vavtavas in Toplice-Podturn med deželne ceste, in o preložitvi prve. (k prilogi 31.).

10. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses, betreffend die Einreihung der Bezirksstraßenstrecken Töplitz-Waltendorf und Töplitz-Unterthurn in die Kategorie der Landesstraßen und die Umlegung der ersteren Strecke (zur Beilage 31).

Berichterstatter Freiherr von Liechtenberg:

Mit der Eingabe vom 14. Juni d. J. Z. 74 überreichte der Rudolfswerter Straßenausschuß die Petition um Einreihung der Straßenstrecken Töplitz-Waltendorf und Töplitz-Unterthurn in die Kategorie der Landesstraßen, und brachte auch mit Z. 82 das Project für die Umlegung der Strecke zwischen Töplitz und Rumansdorf mit der Bitte in Vorlage, für beides die Genehmigung des hohen Landtages zu erwerben.

Diese Straße wird jetzt, nachdem sie die Verbindung eines großen Theiles des Tschernempler und auch des Gottscheer Bezirkes mit der Bahnstation Straža herstellt, wie ich es selbst gesehen habe, viel stärker befahren als früher, wo die meisten Führer sofort auf der Tschernempler-Mündner-Seisenberger Straße gegen Laibach giengen. Es geht, wie ich mich selbst überzeugt habe, sehr viel Holzkohle, Bretter, Langhölzer auf dieser Straße und dadurch wird dieselbe sehr hergenommen und kostet die Erhaltung derselben den Straßenausschuß sehr viel. Um aber die Verfrachtung leichter, d. h. billiger zu gestalten, ist die steile Strecke zwischen Töplitz, Grabiše und Rumansdorf sehr hinderlich. Stellenweise beträgt die Steigung über 17%. Es erscheint daher die Bitte des Straßenausschusses wegen Einreihung in die Kategorie der Landesstraßen und Umlegung dieser Strecke vollkommen gerechtfertigt, ebenso auch aus dem Grunde, weil der Verkehr zu dem jetzt im Aufschwunge begriffenen Bade Töplitz dadurch bedeutend erleichtert und gehoben würde.

Das Project der Umlegung wurde vom Landesbauamt im Juni örtlich überprüft und da die steilen Stellen nach dem vorliegenden Plane nur 3% betragen, für gut befunden. Der Voranschlag wurde mit 28.000 K berechnet, wovon 25.134 K auf den Bau und 2865 K auf die Grundeinlösung entfallen.

Auch dieser wurde überprüft und richtig befunden.

Der Bezirksausschuß stellte außerdem die Bitte um Subvention von Seite des Landes; dieselbe kann aber nicht befürwortet werden, da das Land ohnedies bei Herstellung von Landesstraßen die Hälfte der Kosten trägt, für die andere Hälfte müßte der Bezirksstraßenausschuß selbst aufkommen, eventuell durch ein Darlehen, welches er in einer Reihe von Jahren entsprechend der Steuerkraft zu amortisieren hätte.

Rücksichtlich des Landesbeitrages erbittet sich der Landesauschuß die Ermächtigung, falls aus dem Credite für Landesstraßen nicht das Auslangen gefunden würde, denselben aus dem Landesfonde zu decken.

Der Verwaltungsausschuß bestätigt die Nothwendigkeit der Herstellung dieser Straße und stellt daher folgende Anträge:

„Der Landtag wolle beschließen:

I. Der beiliegende Gesekentwurf möge vom hohen Landtage genehmigt werden und der Landesauschuß wird beauftragt nach vorangegangener Vernehmung im Grunde

des § 22, Gesetz vom 28. Juli 1889, L. G. B. Nr. 17 der betreffenden Behörden, denselben der Allerhöchsten Sanction vorzulegen.“

Ich beantrage das Eingehen in die Special-Debatte.

Deželni glavar:

Želi kdo besede v splošni razpravi?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, preidemo v nadrobno razpravo in prosim gospoda poročevalca, da prečita § 1.

Berichterstatter Freiherr von Liechtenberg:

(bere: — liest:)

§ 1.

Auf Grund der §§ 2 und 22 des Gesetzes vom 28. Juli 1889, L. G. B. Nr. 17, werden folgende, im Straßenkategorisierungs-Gesetze vom 2. April 1866, L. G. B. Nr. 6, unter Post 53, lit. a) und c) bezeichnete Bezirksstraßen in die Kategorie der Landesstraßen eingereiht:

a) die Strecke Töplitz-Waltendorf,

c) die Strecke Töplitz-Unterthurn,

und ist die Strecke a) nach Maßgabe des über Veranlassung des Rudolfswerter Bezirksstraßen-Ausschusses verfaßten Projectes zwischen Parcellen Nr. 288 der Catastralgemeinde Töplitz und dem Hause Nr. 5 in Rumannsdorf umzulegen.

§ 1.

Na podstavi §§ 2. in 22. zakona z dné 28. julija l. 1889., dež. zak. št. 17. uvrstite se sledeči, v zakonu o uvrstitvi cest z dné 2. aprila l. 1866., dež. zak. št. 6, pod točko 53. lit. a) in c) navedeni okrajni cesti med deželne ceste:

a) proga Toplice-Vavtavas,

c) proga Toplice-Podturn,

ter je proga a) po projektu, ki ga je dal izdelati okrajno-cestni odbor Novomeški, preložiti med parcelo št. 288 katastrske občine Toplice in med hišo št. 5 v Rumanjvasi.“

(Obvelja. — Angenommen.)

§ 2.

Mit dem Vollzuge dieses Gesetzes wird Mein Minister des Inneren beauftragt.

§ 2.

Mojemu ministru za notranje stvari je naročeno, izvršiti ta zakon.“

(Obvelja. — Angenommen.)

„Gesetz

vom
wirksam für das Herzogthum Krain,
betreffend die Einreihung der im Straßenbezirke Rudolfs-
wert vorkommenden Töplitz-Waltendorfer und der Töplitz-
Unterthurner Bezirksstraße in die Kategorie der Landes-
straßen und die Umlegung der ersteren Strecke.

Z a k o n

z dné
veljaven za vojvodino Kranjsko,
o uvrstitvi v cestnem okraju Novomeškem se nahajajoče okrajne ceste Toplice-Vavtavas in Toplice-Podturn med deželne ceste ter o preložitvi prve proge.“
(Obvelja. — Angenommen.)

„Über Antrag des Landtages Meines Herzogthumes Krain finde Ich zu verordnen, wie folgt:

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako.“

(Obvelja. — Angenommen.)

Ich beantrage die dritte Lesung.

Deželni glavar:

Gospod poročevalec predlaga glasovanje v celoti.

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo ravnokar v drugem branju sprejetemu zakonu v celoti, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Zakon je v celoti potrjen.

Berichterstatter Freiherr von Liechtenberg:

Der zweite Antrag des Verwaltungsausschusses lautet:

„II. Der Landesausschuß wird ermächtigt, falls aus dem Landesstraßen-Credite nicht das Auslangen gefunden wird, den Rest der Baukosten aus dem Landesfonde zu decken.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede.

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Berichterstatter Freiherr von Liechtenberg:

Nachdem Fürst Auersperg aus der Umlegung der Straße einen bedeutenden Vortheil ziehen wird, in dem circa 10—15.000 Festmeter Holz aus seinen Forsten auf dieser Straße zur Beförderung gelangen und sein Bad Töplitz dadurch gefördert wird, so beantragt der Verwaltungsausschuß noch folgende Resolution:

„Der Landesausschuß wird beauftragt, Seine Durchlaucht Fürsten Auersperg mit der Bitte zu begrüßen, da diese Straße in seinem eminenten Interesse ist, theils seiner Waldungen, theils seines Bades Töplitz wegen, ob er nicht geneigt sei, einen freiwilligen Beitrag für den Bau zu geben, der dann zur Hälfte je dem Lande und dem Straßenausschuße zu Gute kommen soll.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo resoluciji upravnega odseka, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Je sprejeta in s tem je ta točka rešena.

Na vrsto pride točka:

11. Ustno poročilo upravnega odseka o uvrstitvi v cestnem okraju Škofje-loškem se nahajajoče občinske ceste od Češnjice do Rudnega med okrajne ceste (k prilogi 35.).

11. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses, betreffend die Einreihung der im Straßenbezirke Bischoflack gelegenen, von Češnjica bis Rudno führenden Gemeindefraße in die Kategorie der Bezirksstraßen (zur Beilage 35).

Berichterstatter Freiherr von Flehbach:

Hohes Haus! In der 5. Sitzung vom 23. März 1899 hat der hohe Landtag für die Instandsetzung der Gemeindefraßen der Gemeinde Selzach einen bedeutenden Beitrag und unter anderm auch für die Straße von Češnjica nach Rudno 1000 K und zwar unter der Bedingung bewilligt, daß die Herstellung dieser Straße im Jahre 1899 durchgeführt wird.

Diese Bedingung hat die Gemeinde Selzach erfüllt und in dem Berichte vom 2. Dezember 1899 dem Landesauschusse die Fertigstellung der Arbeiten mitgetheilt. Sie ersuchte dabei zugleich, daß das Landesbauamt die Straße besichtige, damit dann von der Gemeinde aus die Übernahme stattfinden könne. Das Landesbauamt ist diesem Ansuchen nachgekommen, hat die Straße revidiert und dieselbe bis auf wenige unwesentliche Punkte für gut befunden. Dabei wurde constatirt, daß diese theils adaptierte, theils umgelegte Gemeindefraße 3 1/2 bis 4 m und nur an wenigen Stellen 3 m breit ist.

Die Gemeinde hat hierauf die Straße übernommen und muß dieselbe weiter erhalten.

Da jedoch der Verkehr auf dieser 2 1/2 km langen Straße ein sehr lebhafter ist und für deren Erhaltung nur die 3 Dörfer Češnjica, Rudno und Dražgoše aufzukommen haben, so erwachsen diesen drei Ortschaften bedeutende Kosten, denen sie nicht gewachsen sind. Deshalb hat die Gemeinde Selzach das Gesuch eingebracht, daß diese Gemeindefraße in die Kategorie der Bezirksstraßen eingereiht werde.

In dem Gesuche setzt die Gemeinde auseinander, daß die bisherigen Herrichtungskosten 8500 K betragen haben, daß aber die Steuerkraft dieser 3 Dörfer nur 2790 K erreicht, weshalb dieselben schon für diese Auslage mit einer bedeutenden Umlage belastet sind. Die Straße ist außerdem eine der wichtigsten und nothwendigsten in der Gemeinde Selzach, weil außer anderen Fuhren auf dieser Straße auch sehr viel Holz aus den Gemeindefraßungen der Jelovca sowohl aus dem Bischoflacker, als aus dem Radmannsdorfer Bezirke — jährlich circa 15—20.000 Sägeblicke — verführt wird. Die Straße ist auch weiter wichtig, weil dieselbe in der Fortsetzung über Dražgoše nach Kropp und Podnart führt.

Der Bezirksstraßenauschuss Bischoflack hat ebenfalls in der Sitzung von 15. Juni l. J. einstimmig ausgesprochen, daß diese Straße in die Kategorie der Bezirksstraßen einzureihen sei.

Mit Rücksicht auf die geschilderten Verhältnisse, denen zufolge diese Gemeindefraße wirklich allen Bedingungen zur Einreihung in die Kategorie der Bezirksstraßen entspricht, schließt sich der Verwaltungsausschuss dem Antrage des Landesauschusses an und stellt den Antrag:

Der hohe Landtag wolle beschließen:

„1. Die im Straßenbezirke Bischoflack gelegene, in der Ortschaft Češnjica von der Landesstraße abzweigende, bis zum Nordausgange in Rudno führende Gemeindefraße wird in die Kategorie der Bezirksstraßen eingereiht.

2. Der Landesauschuss wird mit der Durchführung dieses Beschlusses beauftragt.“

Deželni glavar:

Otvarjam razpravo.

Želi kdo besede?

(Niče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom upravnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride točka:

12. Ustno poročilo upravnega odseka o uvrstitvi v Kranjskem in Škofje-loškem cestnem okraju ležeče okrajne ceste od Kranja do Loke med deželne ceste (k prilogi 39.).

12. Mündlicher Bericht des Verwaltungsausschusses, betreffend die Einreihung der in den Straßenbezirken Krainburg-Lacker Bezirksstraße in die Kategorie der Landesstraßen (zur Beilage 39.).

Poročevalec Šubie:

Visoka zbornica! V 7. seji dne 1. julija letošnjega leta je deželni zbor naročil deželnemu odboru, naj že v tem zasedanju predloži načrt zakona, s katerim se uvrsti okrajna cesta, ki veže Škofjokoloko in Kranj, med deželne ceste. Deželni odbor je tej zahtevi ustregel in predložil deželnemu zboru prilogo 39., v kateri je ta zadeva natančno popisana. Ker je bilo to vprašanje že l. 1898. v visoki zbornici na dnevnem redu, ter je bilo takrat temeljito preresetano, in ker se je tudi v omenjeni 7. seji letošnjega zasedanja potreba uvrstitve te okrajne ceste izrečno priznala in ker imate gospodje v rokah tudi tiskano poročilo deželnega odbora, v katerem se nahajajo naštetih razlogi in vzroki, ki govore zato, da se cesta uvrsti med deželne ceste, mi ni treba obsirneje ponavljati, kar se je že večkrat v tej visoki zbornici razpravljalo in zaradi tega samo v imenu upravnega odseka predlagam, da se načrtu zakona ustavno potrdi, oziroma da preidemo takoj v specialno razpravo.

Deželni glavar:

Otvarjam splošno razpravo.

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, preidimo v nadrobno razpravo.

Prosim gospoda poročevalca, da prečita §. 1.

Poročevalec Šubic:

(bere: liest:)

„§ 1.

V cestnem okraju Kranjskem in Škofjeloškem se nahajajoča, v zakonu o uvrstitvi cest z dne 2. aprila l. 1866., dež. zak. št. 6, pod točko 11. navedena Kranjsko-Loška okrajna cesta, ki se pri Stražiši odcepi od Ljubeljske državne ceste ter se pri Suhi združi s Trata-Loško deželno cesto; se uvrsti med deželne ceste.

§ 1.

Die in den Straßenbezirken Krainburg und Bischoflack gelegene, im Straßenkategorisirungs-Gesetze vom 2. April 1866, L. G. Bl. Nr. 6, unter Post 11 bezeichnete, nächst Strachitsche von der Voibler Reichsstraße abzweigende und bei Zauchen sich mit der Trata-Lacker Landesstraße vereinigende Krainburg-Lacker Bezirksstraße wird in die Kategorie der Landesstraßen eingereiht.“

(Obvelja. — Angenommen.)

„§ 2.

Mojemu ministru za notranje stvari je naročeno, izvršiti ta zakon.

§ 2.

Mit dem Vollzuge dieses Gesetzes wird Mein Minister des Innern beauftragt.“

(Obvelja. — Angenommen.)

„Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

Ueber Antrag des Landtages Meines Herzogthumes Krain finde Ich anzuordnen, wie folgt:“

(Obvelja. — Angenommen.)

„Zakon

z dné „

veljaven za vojvodino Kranjsko,

o uvrstitvi okrajne ceste med Kranjem in Loko med deželne ceste.

Gesetz

vom „

wirksam für das Herzogthum Krain,

betreffend die Einreihung der Krainburg-Lacker Bezirksstraße in die Kategorie der Landesstraßen.“

(Obvelja. — Angenommen.)

Predlagam tretje branje.

Deželni glavar:

Ako ni ugovora proti temu, da se že danes glasuje v tretjem branju, (Ni ugovora. — Es erfolgt kein Widerspruch.) — prosim torej glasovati, gospodje poslanci, ki pritrjujejo ravnokar v drugem branju sprejetemu načrtu zakona v celoti, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Načrt zakona je v celoti sprejet in s tem je ta točka rešena.

Na vrsto pride točka:

13. Ustno poročilo finančnega odseka gledé prispevka za popravo sedanjega mostu čez Kolpo med Vinico in Pribanjci k (prilogi 43.).

13. Mündlicher Bericht des Finanzausschusses, betreffend die Beitragsleistung für die Reconstruction der bestehenden Brücke über die Kulpa zwischen Weinitz und Pribanjce (zur Beilage 43).

Poročevalec Modic:

Visoka zbornica! Poročati mi je o prispevku za popravo mostu čez Kolpo med Vinico in Pribanjci.

Poročati hočem kratko, ker v prilogi 43. je o tem obširneje povedano; in to prilogo imajo častiti gospodje v rokah.

Most čez Kolpo je lesen in ravno na meji med Hrvatsko in Kranjsko deželo.

Gradil se je leta 1883/4. K troškom grajenja prispevala je Hrvatska 62% in Kranjska 38%.

Tekom teh let to je od 1884 leta do danes se je most toliko pokvaril, da je treba izvršiti obširne poprave že prihodnje leto. Vršil se je dne 3. junija t. l. ogled po tehniških izvedencih obeh dežel in ti so našli, da ne kaže zopet napraviti lesen most, temveč nasvetujejo da naj se napravi železen, kateri bi stal 59.006 kron.

Kr. hrvatska vlada se je že izjavila za ta nasvet in obenem obvestila naš deželni odbor, da hoče skrbeti, na njo spadajoči znesek 26.660 K že prihodnje leto pripravljen imeti, in prosi tudi naš deželni odbor, da preskrbi na Kranjsko spadajoči znesek 16.340 K. Ostali stroški naj se pokrijejo iz nabranega zaklada za vzdržavanje mostu, ki znašajo okroglo 16.000 K.

Vzelo se je torej ravno isto merilo za popravilo, kakor je bilo povodom gradjenja novega mostu leta 1883/4, to je 62% odnosno 38%, in kranjski deželni odbor pridružil se je temu nasvetu.

Ta most je kot krajšiče Črnomlanske-Viniške deželne ceste, torej objekt deželne ceste, in bi Črnomlanski cestni zaklad imel prispevati polovico na Kranjsko spadajočih stavbenskih stroškov to je 8170 K.

Cestni odbor v Črnomlju je pa v silno neugodnem financijskem položaju, in pobira že sedaj 25% za cestna zdrževanja, pri tem pa še dolgove dela, da pokrije izdatke za ceste, in torej ni misliti

da bi mogel z vsem deležem h popravilu mosta prispevati. Vsled te okolnosti priporoča deželni odbor, da naj ta cestni odbor tudi v tem slučaju prispeva le s 24% vsega na Kranjsko odpadajočega deleža kakor je tudi prispeval ob času nove zgradbe mostu, in tako bi imel plačati mesto 8170 K le 3921 K 60 h.

Pa tudi ta reduciran znesek ne bode mogel cestni odbor Črnomljski že v prihodnjem letu plačati, in ne bode moglo biti drugače, kakor da se izplača iz deželnega zaklada, katerega bode potem cestni odbor povrnil v več obrokih, ki jih bo po razmerah odločil deželni odbor.

Vsa zadeva je torej taka, da se tem stroškom ne moremo ogniti, že glede na to, da je most z porazumljenom obeh dežel grajen bil, in da nikakor ne kaže istega zanemarjenega pustiti, ali celo opustiti ga, da je torej treba dovoliti prispevek h temeljiti popravi.

Tudi glede prispevka Črnomljskega cestnega odbora se ne more drugače ravnati, kakor nasvetuje deželni odbor, ker sicer bi se moralo popravilo mostu za toliko časa odložiti, da bi ta cestni odbor prišel v položaj, svoj prispevek izplačati, kar pa bi mu ne bilo mogoče več letos.

Popravilo mostu se pa ne more odložiti čez prihodnje leto, in to vsled izjave izvedencev. Finančni odsek torej pritrjuje nasvetom deželnega odbora, kateri se glase:

„Visoki deželni zbor izvoli skleniti:

1. Železna zgradba poškodovanega mostu čez Kolpo med Vinico in Pribanji, katera je dogovorno s kraljevo hrvatsko deželno vlado izvršiti leta 1902, se odobri ter dovoli na deželo Kranjsko odpadli prispevek k troškom v znesku 16.340 K.

2. Navedeni znesek, od katerega ima 24%, to je 3921 K 60 h pokriti Črnomljski okrajno-cestni zaklad, izplačati je ves predplačiloma iz deželnega zaklada ter vstaviti v proračun za leto 1902.

3. Deželni odbor ima na prikladen način skrbeti za to, da se predplačiloma za Črnomljski okrajno-cestni zaklad plačani prispevek v znesku 3921 K 60 h povrne v primernih obrokih.

Der hohe Landtag wolle beschließen:

1. Die im Einvernehmen mit der k. croatischen Landesregierung im Jahre 1902 auszuführende Auswechslung der schadhaften Brücke über die Kulpa zwischen Weinitz und Pribanjet durch eine eiserne Tragconstruction wird genehmiget und der auf das Land Krain entfallende Kostenbeitrag per 16.340 K bewilliget.

2. Obiger Betrag, von welchem 24% d. i. 3921 K 60 h der Tschernemberl Bezirksstraßenfond zu bedecken hat, ist vorschussweise ganz aus dem Landesfonde zu bestreiten und in das Präliminare des letzteren für das Jahr 1902 einzustellen.

3. Der Landesauschuss hat in geeigneter Weise vorzusorgen, daß die vorschussweise für den Tschernemberl Bezirksstraßenfond zu bestreitende Tangente per 3921 K 60 h in angemessenen Raten refundiert werde.“

Deželni glavar:

Zeli kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prošim glasovati.

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo 1. predlogu upravnega odseka, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo 2. predlogu, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Sedaj prošim glasovati še o 3. predlogu in prosim gospode, ki mu pritrjujejo, da izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto in s tem je ta točka rešena.

Na vrsto pride točka:

14. Ustna poročila finančnega odseka o peticijah, in sicer:

a) o dopisu železničnega ministrstva za prispevek gradnji Bohinjske železnice in skozi Karavanke;

14. Mündliche Berichte des Finanzausschusses über Petitionen, und zwar:

a) über die Zuschrift des Eisenbahnministeriums um Bewilligung eines Beitrages für den Bau der Wochener- und Karawanfenbahn.

Poročevalec dr. Majaron:

Visoka zbornica! Zakon z dné 6. junija 1901 št. 63 državnega zakonika, zadevajoč graditev več železnic na državne stroške in določitev stavbenega ter investicijskega programa državne železnične uprave za čas do konca leta 1905, določa v čl. III. naslednje:

„Vladi se naroča, delati na to, da udeležene kraljevine in dežele, autonomni zbori in posebni interesentje zagotove primerne prispevke k delnemu pokritju stroškov za železnice, ki so navedene v čl. I., še predno se začno tozadevna stavbena dela.“

Med te železnice spadajo tudi železniške proge, ki naj se zgrade čez Ture, Karavanke in Bohinj do Trsta, tako da je vsekakor tudi Kranjsko prštevatí med one dežele, ki so bolj ali manj neposredno deležne zagotovljene nove železniške zveze s Trstom.

Zategadelj in na podlagi zakonitega določila doposlalo je visoko c. kr. železniško ministerstvo deželnemu odboru dopis z dné 21. junija 1901. št. 26.422, v katerem nujno želi, da se izposluje sklep visokega deželnega zbora, s katerim bi dežela zagotovila primeren prispevek v glavnici ali eventualno v večletnih obrokih.

Finančni odsek, kateremu se je ta dopis izročil v pretres, ni mogel pred vsem družega izjaviti, kakor ponoviti izraz priznanja, kateri se je v tej visoki zbornici že sklenil glede na to, da del železnic, zagotovljenih z gore navedenim zakonom teče

tudi po kranjski deželi, tako da bo nje severo-zahodna pokrajina neposredno deležna gospodarskih dobrot, ki se pričakujejo od druge železniške zveze s Trstom.

Nadalje pa finančni odsek tudi ni mogel pre-zreti, da se tu želi prispevka k železnicam, ki imajo namen v interesu svetovne trgovine in prometa zve-zati severne dežele s Trstom kot najvažnejšim pri-staniščem naše monarhije. Druga železniška zveza s Trstom je eminentno skupno državnega pomena in od nje ne bodo imele koristi le dežele, po ka-terih bo železnica tekla, marveč tudi druge pokra-jine, celo izven okvira naše države. Zategadelj se finančni odsek ni mogel odločiti za to, da bi naša dežela prispevala k taki skupnodržavni in celo med-narodnovažni progi in sicer progi, katere troški so proračunjeni vsega skupaj na 143,100.000 K. Ako se ta ogromna svota primerja neugodnemu položaju naših deželnihih financ, je samo po sebi umevno, da se niti ne bi mogel določiti primeren znesek, kate-rega naj bi naša dežela prispevala k tej drugi železnični zvezi s Trstom. Pomisliti je na drugi strani tudi, da je naša dežela že jako veliko storila za želez-niško omrežje v deželi sami, osobito ker je prevzela garancijo za dolenske železnice in da čakajo deželo še mnogi izdatki, ako bo hotela, kar je nujno po-trebno popolniti sedanje lokalne železnice (Klici: — Rufe: „Res je! Istina!“), in gotovo je, da bo de-žela v najbližji bodočnosti morala celo apelirati na pomoč države, da si kolikor toliko zagotovi boljše razmere glede svojega železništva. Nadalje je finančni odsek uvaževal, da ni pričakovati, da bi se tako hitro deželne finance zboljšale in sicer zato ne, ker naraščajo potrebščine od leta do leta, ne da bi de-želni zbor imel možnost, iskati novih virov za njih pokritje, tem manj, ker je — in to treba poudar-jati — prebivalstvo naše dežele osobito v zadnjih letih po gospodarskih katastrofah bilo tako oškodova-no, da ni veliko več pričakovati od davkoplache-valcev.

Glede na vse to se je finančni odsek moral — dasiravno z obžalovanjem — odločiti za to, da se ministerstvu odgovori negativno, in predlog, ki si ga usojam v njegovem imenu staviti, se glasi tako-le:

„Deželni zbor skleni:

Ker železnice, katere je vsled zakona od 6. junija 1901, drž. zak. št. 63 zgraditi tudi čez Ture, Kara-vanke in Bohinj do Trsta, imajo služiti v prvi vrsti skupnodržavnim koristim in ker je dežela že sedaj v obilni meri zavezana pri svojih lokalnih železnicah, dalje glede na neugodno stanje deželnihih financ sploh in na gospodarski položaj deželnega, zadnja leta po raznih katastrofah oslabiljenega prebivalstva —

obžaluje deželni zbor vojvodine Kranjske, da ne more prispevati k pokritju potrebščine za zgoraj omenjene zagotovljene železnice.

Deželnemu odboru se naroča, da o tej izjavi obvesti visoko c. kr. železniško ministerstvo, nanašaje se na njega dopis z dne 21. junija 1901, št. 26422/1.“

Deželni glavlar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Prošnja 14:

b) županstva v Dolih za podporo za vzdržavanje občinske ceste Dole-Rovte;

b) des Gemeindeamtes Dole um Subvention zur Erhaltung der Gemeinde-straÙe Dole-Gräuth.

po izjavi gospoda poročevalca še ni rešena, torej se odstavi z dnevnega reda.

Na vrsto pride torej prošnja:

c) pedagogiškega društva v Krškem za nakup knjig za obrtne šole;

c) des pädagogischen Vereines in Gurkfeld um den Ankauf von Büchern für den gewerblichen Unterricht.

Poročevalec dr. Papež:

Visoki deželni zbor! V imenu finančnega odseka imam poročati o prošnji pedagogiškega društva v Krškem za nakup knjig za obrtne šole. V prošnji pravijo prosilci, da je na Kranjskem že mnogo obrtnih nadaljevalnih šol s slovenskim učnim jezikom, da pa še primanjkuje tem šolam slovenskih učnih pripomočkov. Prosilci prilagajo svoji prošnji „Stavbne črteže s proračuni“ in pa v V. Pedagogiškem letniku „C. Hesky-ga Jednostavne predmete iz stavbarstva“ in v tem letniku je tudi natisnjena obrtna risarska terminologija. Da bi bili ti dve knjigi od učnega ministerstva potrjeni, ni navedeno v prošnji. Torej ni to misliti, da bi bili potrjeni, kajti če bi bilo se to zgodilo, bi bilo gotovo to v prošnji navedeno. To je pa veliko pomanjkanje, kajti da bi bile vse knjige, ki so tiskane, dobre, tisto ne bo nobeden pritrtil in mogoče je, da nekatere knjige niso dobre, niso rabljive, niso tako dobre, da bi služile izrečenemu namenu. Z ozirom na to prvič in drugič na to, da je itak že v proračunu deželnega zaklada skrbljivo za kredit, ki znaša 4000 K, kakor je v proračunu na strani 24, razvidno pod naslovom 6, „za izdavanje šolskih knjig 4000 K“, da je torej iz tega kredita mogoče, da deželni odbor disponira čez gotovo svoto, katero utegne tem prositeljem podeliti, seveda potem, ko se bo prepričal, da so knjige dobre in se je nadjati, da bo ministerstvo te knjige odobrilo, — z ozirom na vse to je finančni odsek mnenja, da se ne more takoj skle-

ni, gotovo svoto podeliti prosileem, marveč da se prošnja pedagoškega društva izroči deželnemu odboru v primerno rešitev. Tako se tudi glasi predlog, katerega stavim v imenu finančnega odseka:

„Deželni zbor skleni:

Ta prošnja se odstopa deželnemu odboru v primerno rešitev.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo predlogu finančnega odseka, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Prošnja:

č) kmetijskega društva v Vipavi za brezobrestno posojilo 1200 K;

č) des landwirtschaftlichen Vereines in Wippach um ein unverzinsliches Darlehen von 1200 K.

Berichterstatter Ritter von Langer:

Die „Vipavska vinarska zadruga“ hat im Jahre 1898 vom Landtage ein unverzinsliches Darlehen von 600 fl. bewilligt erhalten und zwar gegen Rückzahlung in 6 Jahresraten à 100 fl. Als weitere Bedingung wurde gestellt, daß diese 600 fl. grundbücherlich sicher gestellt werden sollen auf einem Grundstücke, welches diese Genossenschaft eben gekauft hatte, auf welchem aber die bereits bestehenden Lasten noch nicht gelöscht waren. Es mußte also zunächst diese Löschung erfolgen, dann konnte erst das unverzinsliche Darlehen intabuliert, beziehungsweise zugezählt werden. Indessen ist die „Vipavska vinarska zadruga“ in Liquidation getreten, hat also aufgehört zu existiren und es konnte selbstverständlich das unverzinsliche Darlehen nicht erfolgt werden.

Nun hat sich gewissermaßen als Fortsetzung dieser früher erwähnten „Zadruga“ ein neuer Verein gebildet und zwar der Verein „Kmetijsko društvo v Vipavi“. Diese „Kmetijsko društvo v Vipavi“ sagt nun: Wir sind Nachfolger der „Vipavska vinarska zadruga“; diesem unseren Vorgänger sind 600 fl. als unverzinsliches Darlehen bewilligt, jedoch nicht ausgezahlt worden und wir bitten, daß es uns gegeben werde. Der Landesauschuß hat darauf erwidert, daß dieser Credit nicht mehr existirt, daß sich daher die „Kmetijsko društvo“ an den Landtag wenden möge. Dieser Verein hat sich demzufolge mit der Bitte an den Landtag gewendet, ihm ein unverzinsliches Darlehen von 1200 K zu gewähren und er beruft sich darauf, daß er ein Grundstück, welches 800 K gekostet hat, besitzt und einen 4000 m großen Weingarten auf diesem Grundstück angelegt habe. Er offerirt nun dieses Grundstück als Sicherstellung. Wenn diese Angaben richtig sind, so kann man sich dem nicht verschließen, daß die schon bewil-

ligten 1200 K ausgezahlt, oder vielmehr daß die Bewilligung des Darlehens von der „Vipavska vinarska zadruga“ auf den Verein „Kmetijsko društvo“ überlegen werde.

Letzterer Verein hat aber gar keine Belege beigebracht und es ist daher nothwendig, daß derselbe aufgefordert werde, die Belege dafür herbeizuschaffen, ob die Angaben bezüglich des Grundstückes und des Weingartens wie auch ob er wirklich der Rechtsnachfolger der liquidirten „Vipavska vinarska zadruga“ ist, sich bewahrheiten.

Dementsprechend beantragt der Finanzauschuß:

„Der Landtag wolle beschließen:

Der Landesauschuß wird beauftragt von dem „Kmetijsko društvo v Vipavi“ über die in seinem an den Landtag gerichteten Gesuch vom 5. Juli 1901 angeführten Angaben, Belege zu verlangen.

Im Falle der Übereinstimmung dieser Angaben mit den Belegen wird dem „Kmetijsko društvo v Vipavi“ ein unverzinsliches Darlehen von 1200 K auf sechs Jahre, vom Tage der Auszahlung der Valuta gerechnet, gewährt. — Das Darlehen ist grundbücherlich sicherzustellen und in Theilbeträgen von jährlichen 200 K rückzuzahlen.“

Deželni glavar:

Želi še kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki pritrjujejo predlogu finančnega odseka, izvolijo obsedeti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Na vrsto pride prošnja:

d) Ivana Šabec-a za podporo;

d) des Johann Sabec um Unterstützung.

Poročevalec Kalan:

Visoka zbornica! Poročati mi je v imenu finančnega odseka o prošnji bivšega deželnega dacarja Ivana Šabca za podporo. Prositelj je že enkrat v letošnjem zasedanju se obrnil na deželni zbor za podporo, ker pa je takrat deželni zbor sklenil mu dovoliti podporo le 60 K, se je še enkrat obrnil na deželni zbor ter je bolj podrobno pojasnil svoje razmere, iz katerih pojasnil je razvidno, da se je mož res na službeni poti tako pohabil, da je za vsako nadaljnje službovanje nesposoben, in drugo, kar se je dognalo, je to, da se mu tista trimesečna odpravnina tudi ni izplačala, katero mu je deželni odbor dovolil, ker mož, v svesti si, da mu je dežela več dolžna storiti, tiste odpravnine ni hotel sprejeti. Ker sta torej ti dve dejstvi dokazani, je sklenil finančni odsek nastopno predlagati:

„Deželni zbor skleni:

Prošnja bivšega dacarja J. Šabec-a se izroči v rešitev deželnemu odboru, ki naj z ozirom na to,

da se je prositelj na službeni poti pohabil tako, da je za vsako delo nezmožen in da tudi dovoljene trimesečne odpravnine ni sprejel, po dovršeni preiskavi da prosilcu primerno podporo.“

Deželni glavar:

Želi še kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Dalje pride prošnja:

e) kmetijske podružnice Novomeške za podporo drevesnici;

e) der landwirtschaftlichen Filiale in Rudolfswert um Subvention für die Baumschule.

Poročevalec Kalan:

Kmetijska podružnica v Novem Mestu je izročila deželnemu zboru prošnjo v podporo drevesnice, katero je napravila l. 1899. Drevesnica je namenjena, da naj z letom 1903. počenski oddaje vsako leto po 1000 jablan med podružnične člane. Prošnji je priložen zapisnik dohodkov in troškov kmetijske podružnice v Novem Mestu. Iz te priloge je razvidno, da je Novomeška kmetijska podružnica dobila podpore za drevesnico od c. kr. kmetijske družbe 400 K in od kranjske hranilnice 600 K, da so pa troški toliki, da presegajo dohodke za okroglo 200 K. Zato se obračajo na deželni zbor s prošnjo za podporo. Ker pa ni dokazano in omenjeno, kako ta drevesnica deluje in ni nobenega dokazila, ali res ustreza svojemu namenu ali ne, je finančni odsek bil mnenja, da ne more nobenega konkretnega predloga staviti glede določene denarne podpore, ampak predlaga:

„Deželni zbor skleni:

Prošnja kmetijske podružnice v Novem Mestu za drevesnico se izroči v rešitev deželnemu odboru, da utemeljenost prošnje preišče in na tej podlagi da primerno podporo.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Prošnja:

f) zastopnikov vasi Bukovica za podporo za zgradbo šole na Bukovici;

f) der Ortschaftsvertretung von Bukowitz um Subvention für den Schulhausbau in Bukowitz.

Poročevalec Višnikar:

Visoki deželni zbor! Zastopniki vasi Bukovica, Praprotno, Sv. Tomaž, Ševlje in Štirpnik občine Selce prosijo za podporo za zgradbo ljudske šole na Bukovici. C. kr. deželni šolski svet je z ukazom z dne 15. junija 1897 dovolil, da se za te vasi in poleg tega tudi za vas Spodnja Luža ustanovi enorazredna šola na Bukovici. Kasneje se je ta sklep s tem predrugal, da odpade vas Štirpnik od te nove šole in se vsola v Selce, nasprotno pa pride od občine Stara Loka vas Srednjivrh k šoli na Bukovici. Akoravno se je torej že l. 1897. dovolila ustanovitev šole na Bukovici, se to faktično do danes ni izvršilo in se pouk tam deli ekscurendo od učiteljev v Škofji Loki. Kakor smo vedno podpirali zgradbe šolskih poslopij na deželi, tako je tudi brez dvoma, da se bo ta zgradba podpirala, vendar za letos to ni moči v prvi vrsti zato, ker prošnji ni priložen načrt in proračun, tako da danes ne vemo, koliko bo stala ta šola, tudi ne vemo, kedaj se bo zgradila in ako je druga potrebščina sploh pokrita. Prosilci navajajo, da morajo za župnišče, pokopališče in za druge občinske potrebščine plačevati do 65% naklado in da te šole ne bodo mogli sami graditi. Ako se jim tudi vse to verjame, ni mogoče letos nikake podpore dovoliti, tudi za to ne, ker se je dotični kredit 12.000 K letos že razdelil. Prosilcem bo torej prosto, da vložijo pred prihodnjim zasedanjem pri šolskem oblastvu inštruirano prošnjo za to podporo in ni dvomiti, da jo bodo tudi dobili.

Predlagam torej v imenu finančnega odseka:

„Deželni zbor skleni:

Prošnji zastopnikov Bukovica, Praprotno, Sv. Tomaž, Ševlje in Štirpnik občine Selce za podporo k zgradbi ljudske šole na Bukovici se glede na to, da so se podpore za šolske zgradbe za leto 1901. že razdelile, da prošnji nista priložena načrt in proračun in da se morajo take prošnje vlagati potom šolskih oblastev, — ne more vstreči.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

Potem pride prošnja:

- f) realčnih slug Ivana Skubeta in Josipa Simončiča za zvišanje plače.
- g) der Realschuldienner Johann Skube und Josef Simončič um Gehalts-erhöhung.

Poročevalec Višnikar:

Prošnja št. CLX. Ivan Skube in Josip Simončič, realčna slugi v Ljubljani, prosita za zvišanje njihovih plač. Prosilca želita, da bi dobila tako plačo, kakor jo imajo državni služabniki, ki so sedaj v 4 razrede uvrščeni in imajo po 800, 1000, 1200 in 1400 K letne plače in poleg tega tudi aktivitetne doklade.

Po dogovoru iz l. 1874. med mestno občino Ljubljansko, deželo Kranjsko in učno upravo morata te služabnike plačevati mestna občina Ljubljanska in dežela vsaka s polovico. Mestni zastop Ljubljanski je sklenil dne 21. novembra 1899., da se določijo plače za oba služabnika na realki po 900 K in da dobiva Skube naturalno stanovanje, Simončič pa mesto stanovanja 20% aktivitetno doklado. Prosilca primerjata njune prejemke tudi s prejemki drugih služabnikov na realkah in sicer računajo tu, da dobivajo služabniki na realki na Dunaju vsega skupaj 1700 K, v Kremsu 1490 K, v Gradcu 1462 K, v Jägerndorfu 1440 K in v Budjevicah 1440 K, tedaj povsod izdatno višje plače, kakor v Ljubljani. Najnižja plača teh služabnikov znaša 1000 K. Prosilca navajata v prošnji:

(bere: — iščt:)

„Veliko truda stane, predno se realčni sluga izuri, naj si bode v fiziki ali kemiji, da zamore učiteljem pomagati pri različnih eksperimentih, aparate snažiti in tudi manjše poškodbe sam oskrbeti. Tega poslovanja gotovo drugi uradni slugi nimajo. Pri tej priliki imata slugi realke vedno opravke s kislinami, strupi in tudi lahko eksplodujočimi tvarinami ali pri tem poslovanju je njihova obleka vedno v nevarnosti, da se pokvari.“

Dalje se v prošnji navaja, da ima posebno sluga Skube veliko posla v realčni pisarnici, potem koliko ima oskrbnik realke, Bitenc, plače, kateremu daje kranjska hranilnica 1900 K in mu je poleg tega še mestna občina Ljubljanska nagrado od 600 K na 800 K povišala in prosilca mislita, da ima on manj posla, kakor slugi.

Priznati se mora, da so te plače v resnici pičle, katere dobivata ta dva služabnika, vendar se ne more teh plač urediti enostransko, ker sta dežela in mestna občina skupaj dolžna jih plačevati. Finančni odsek priporoča deželnemu odboru, da se obrne do učne uprave, da bi ona prevzela plače teh slug, ker je to neka anomalija, da na c. kr. šoli plačuje dežela slugi. Ako bi ti koraki ne imeli uspeha, naj deželni odbor gleda na to, da bo dogovor z mestno občino primerno uredil. Za letos pa se tukaj ne more ničesar skleniti, tem manj, ker smo še le pred kratkim odobrili zadnji sklep mestne občine glede povišanja prejemkov realčnih slug. Predlagam torej v imenu finančnega odseka:

„Deželni zbor skleni:

Prošnji Ivana Skube in Josipa Simončič, slug na c. kr. veliki realki v Ljubljani, za zvišanje njihovih plač se gledé na deželnozborski sklep dne 21. junija t. l. in na to, da morata prejemke slug na realki plačevati dežela in mestna občina Ljubljanska vsaka s polovico, ne more ugoditi.“

Deželni glavar:

Želi kdo besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Ker ne, prosim glasovati.

Gospodje poslanci, ki se strinjajo s predlogom finančnega odseka, izvolijo ustati.

(Obvelja. — Angenommen.)

Sprejeto.

S tem je dnevni red današnje seje razun 6. točke rešen. Na dnevni red prihodnje seje pride danes izostala 6. točka, razun tega pa sledeče točke:

(Glej dnevni red prihodnje seje: — Siehe Tagesordnung der nächsten Sitzung.)

Prihodnja seja bo v soboto dne 13. t. m. ob 9. uri dopoldne.

Naznanjam, da ima finančni odsek sejo jutri dne 12. t. m. ob 10. uri dopoldne.

Dalje imata združena finančni in upravni odsek sejo jutri popoldne ob 4. uri zaradi kmetijske šole na Gorenjskem.

Upravni odsek zboruje potem jutri popoldne ob 5. uri.

Sklepam sejo.

Sklep seje ob 12. uri opoldne. — Schluss der Sitzung um 12 Uhr Mittag.